

Datum van inontvangstneming : 22/07/2013

Zaak C-331/13

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

18 juni 2013

Verwijzende rechter:

Tribunalul Sibiu (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

30 mei 2013

Verzoekende partij:

Ilie Nicolae Nicula

Verwerende partij:

Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Sibiu

Administrația Fondului pentru Mediu

(omissis)

Het TRIBUNAL SIBIU

SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
(Gerecht te Sibiu – Tweede civiele kamer, voor bestuurs- en belastinggeschillen)

(omissis)

BESCHIKKING

(omissis) van 30 mei 2013

(omissis)

De zaak tussen verzoeker, Nicula Ilie Nicolae, en verweersters, ADMINISTRAȚIA FINANȚELOR PUBLICE A MUNICIPIULUI SIBIU (bestuur Openbare Financiën van de gemeente Sibiu) en ADMINISTRAȚIA FONDULUI PENTRU MEDIU (bestuur Milieufonds), betreffende een

bestuurs- en belastinggeshil, is ingeschreven op de rol en betreft de hierna volgende vordering: terugbetaling van de heffing voor vervuiling.

(omissis)

De verwijzende rechter nodigt de partijen uit hun standpunt te kennen te geven over de ontvankelijkheid van de vordering tot terugbetaling van de krachtens spoedbesluit nr. 50/2008 [Ordonanța de urgență a Guvernului; hierna: „spoedbesluit nr. 50/2008”] betaalde heffing voor vervuiling, in het licht van de toepassing van artikel 4, lid 1, sub c, gelezen in samenhang met artikel 12 van spoedbesluit nr. 9/2013 [Ordonanța de urgență a Guvernului; hierna: „spoedbesluit nr. 9/2013”] betreffende de milieuheffing [op motorrijtuigen], in werking getreden op 15 maart 2013.

Volgens verzoekers advocaat staat vast dat de heffing voor vervuiling van verzoeker is geïnd onder schending van het [Unie]recht.

Hij preciseert dat spoedbesluit nr. 9/2013 een nieuwe belasting op motorrijtuigen heeft ingevoerd, milieuheffing genoemd, en dat volgens artikel 12, lid 1, van dat besluit de eerder betaalde heffing voor vervuiling enkel kan worden terugbetaald wanneer de betaalde heffing voor vervuiling hoger is dan de heffing die voortvloeit uit de toepassing van spoedbesluit nr. 9/2013. De terugbetaling is beperkt tot uitputtend omschreven gevallen en is beperkt tot voornoemd verschil.

Volgens verzoekers advocaat betreft het een discriminerende maatregel die artikel 6 van het Verdrag [betreffende de Europese Unie] schendt, alsook de artikelen 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Volgens hem doet zich, gelet op de doelstelling van de invoering van de heffing voor vervuiling, volgens het beginsel „de vervuiler betaalt”, evenwel een discriminatie voor tussen eigenaars van motorrijtuigen die binnen de Gemeenschap zijn gekocht en eigenaars van reeds ingeschreven motorrijtuigen.

Volgens verzoekers advocaat is er sprake van een schending van het verbod van discriminatie en van het beginsel van gelijke behandeling door juridisch verschillende behandelingen in te voeren zonder dat daarvoor een objectieve en redelijke rechtvaardiging bestaat.

Een milieuheffing van 3 779 lei invoeren voor een motorrijtuig met een actuele waarde van 6 500 lei komt volgens hem neer op het confisqueren van een bedrag dat 60 % van de verkoopprijs van het motorrijtuig bedraagt.

Hij verduidelijkt dat er sprake is van een schending van het beginsel van non reformatio in peius en van het rechtszekerheidsbeginsel.

(omissis) [OR. 2]

Hij verzoekt de verwijzende rechter de behandeling van de zaak te schorsen en het Hof van Justitie van de Europese Unie om een prejudiciële beslissing te verzoeken.

1 Beroep

Met een bestuursrechtelijk beroep (omissis) heeft verzoeker, Nicula Ilie Nicolae, tegen verweersters Administrația Finanțelor Publice Sibiu en Administrația Fondului pentru Mediu een vordering ingesteld ertoe strekkende dat de rechter de terugbetaling gelast van het bedrag van 5 153 lei, dat is betaald als heffing voor vervuiling, alsook dat verweersters worden verplicht om wettelijke interesten te betalen vanaf de datum waarop het verzoek tot terugbetaling is ingediend tot de datum waarop het bedrag, daaronder begrepen de gerechtskosten, daadwerkelijk wordt terugbetaald.

In de motivering van zijn beroep heeft verzoeker verklaard dat hij in een andere staat van de Europese Unie, te weten Duitsland, een tweedehandsauto heeft gekocht van het model BMW 320i. Voor de kentekenregistratie van dat voertuig in Roemenië heeft hij krachtens spoedbesluit nr. 50/2008 5 153 lei moeten betalen als heffing voor vervuiling. Die heffing acht hij strijdig met de bepalingen van artikel 90 EG (artikel 110 VWEU).

In rechte heeft verzoeker zijn beroep gesteund op artikel 90, eerste alinea, EG, artikel 148, leden 2 en 4, van de Roemeense grondwet, op wet nr. 554/2004 [inzake bestuursgeschillen], de artikelen 113 [en] 132 van het belastingproceswetboek, op de artikelen 214 bis tot en met 214 quater van het belastingwetboek, 1084 en 1082 van het burgerlijk wetboek, 274 van het wetboek voor burgerlijk procesrecht en op het arrest [van het Hof van Justitie van 7 april 2011, Tatu, C-402/09, Jurispr. blz. I-2711].

2 Memorie van antwoord

Ter terechtzitting van 26 april 2012 heeft de Direcția Generală a Finanțelor Publice a Județului Sibiu een memorie van antwoord namens verweester Administrația Finanțelor Publice Sibiu bij het dossier gevoegd, waarbij het heeft verzocht verzoekers beroep onrechtmatig en ongegrond te verklaren.

3 Feiten

In 2009 heeft verzoeker, Nicula Ilie Nicolae, een personenauto gekocht van het merk BMW 320i, die voor het eerst was geregistreerd in een andere lidstaat van de Europese Unie, te weten Duitsland.

Voor de kentekenregistratie van dat motorrijtuig in Roemenië heeft verzoeker overeenkomstig artikel 4 van spoedbesluit nr. 50/2008 een bedrag van 5 153 lei betaald als heffing voor vervuiling.

Bij bestuursrechtelijke uitspraak nr. 1497/CA/2012 heeft de verwijzende rechter het beroep tegen de Agenția Fondului pentru Mediu (begunstigde van de heffing) toegewezen en de terugbetaling van die heffing door die verweerder gelast, na te hebben vastgesteld dat deze heffing onverenigbaar is met de bepalingen van artikel 110 VWEU, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie in de zaak Tatu (C-402/09). Het beroep tegen de Administrația Finanțelor Publice Sibiu (die de heffing heeft geïnd) is door de verwijzende rechter verworpen.

Op het hoger beroep tegen die uitspraak, heeft de bevoegde rechter, te weten het [Curtea] de Apel Alba-Iulia, beslist die uitspraak te vernietigen en de zaak terug te verwijzen naar de rechter van eerste aanleg opdat deze een nieuwe beslissing zou nemen. Hij wees erop dat, met het oog op de nieuwe beslissing in de zaak, in dit soort geschillen de passieve procesbevoegdheid voor de terugbetaling van de heffing die in strijd met het recht [van de Unie] is geïnd, niet alleen toekomt aan de begunstigde van de heffing, maar ook aan het orgaan dat deze heffing heeft geïnd.

Na de inschrijving van de zaak op de rol bij de verwijzende rechter met het oog op het nemen van een nieuwe beslissing, is op 15 maart 2013 spoedbesluit nr. 9/2013 houdende invoering van de milieuheffing in werking getreden.

Volgens die regeling kan de eerder betaalde heffing voor vervuiling enkel worden terugbetaald wanneer de betaalde heffing voor vervuiling hoger is dan de heffing die voortvloeit uit de toepassing van spoedbesluit nr. 9/2013. De terugbetaling is alleen in uitputtend omschreven gevallen mogelijk en is beperkt tot dat eventuele verschil. **[OR. 3]**

In de concrete situatie van verzoeker bedroeg de uit de toepassing van spoedbesluit nr. 9/2013 voortvloeiende milieuheffing op zijn personenauto 8 126,44 lei, terwijl de eerder betaalde heffing voor vervuiling 5 153 lei bedroeg.

Verzoeker vergist zich wanneer hij stelt dat de tegenwaarde van de milieuheffing voor zijn personenauto slechts 3 779,74 bedraagt, aangezien volgens artikel 12, lid 1, tweede volzin, van spoedbesluit nr. 9/2013 het terug te betalen verschil wordt bepaald aan de hand van de in dit spoedbesluit vastgestelde berekeningsformule, op basis van de gegevens die bij de kentekenregistratie in aanmerking zijn genomen en niet op actuele gegevens.

Krachtens spoedbesluit nr. 9/2013 heeft verzoeker dus niet langer het recht om de heffing voor vervuiling en de desbetreffende interesten terug te vorderen omdat het desbetreffende bedrag door de belasting- en milieuautoriteiten wordt ingehouden als milieuheffing (uitlegging *a contrario* van de [bepalingen] van artikel 4, sub d, van spoedbesluit nr. 9/2013) en dus op basis van feit dat de milieuheffing hoger is dan de betaalde heffing voor vervuiling.

4 Toepasselijke bepalingen

Artikel (omissis) 148 van de grondwet:

(1) De toetreding van Roemenië tot de Verdragen tot oprichting van de Europese Unie met het oog op het overdragen van bepaalde bevoegdheden aan de gemeenschapsinstellingen en op de gezamenlijke uitoefening van de in die Verdragen vastgestelde bevoegdheden met de andere lidstaten geschiedt bij wet die door de kamer van volksvertegenwoordigers en door de senaat in gezamenlijke zitting met een tweederdemeerderheid van de volksvertegenwoordigers en van de senatoren wordt aangenomen.

(2) Na de toetreding hebben de bepalingen van de verdragen tot oprichting van de Europese Unie en de andere bindende communautaire voorschriften voorrang op de daarmee strijdige nationale bepalingen, met inachtneming van de bepalingen van de toetredingsakte.

(3) Het bepaalde in de leden 1 en 2 is van overeenkomstige toepassing op de toetreding tot de akten tot herziening van de verdragen tot oprichting van de Europese Unie.

(4) Het parlement, de president van Roemenië, de regering en de rechterlijke macht waarborgen de eerbiediging van de verplichtingen die uit de toetredingsakte en uit het bepaalde in lid 2 voortvloeien.

Artikel 110 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

Artikel 110 VWEU bepaalt: „De lidstaten heffen op producten van de overige lidstaten, al dan niet rechtstreeks, geen hogere binnenlandse belastingen van welke aard ook dan die welke, al dan niet rechtstreeks, op gelijksoortige nationale producten worden geheven. Bovendien heffen de lidstaten op de producten van de overige lidstaten geen zodanige binnenlandse belastingen, dat daardoor andere producties zijdelings worden beschermd.”

In de zaak Tatu (C-402/09) heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie geoordeeld dat „artikel 110 VWEU aldus moet worden uitgelegd dat het eraan in de weg staat dat een lidstaat een milieuheffing op de eerste registratie van motorvoertuigen in deze lidstaat invoert, indien deze belastingmaatregel zo is vastgesteld dat hierdoor het in het verkeer brengen in die lidstaat van in andere lidstaten gekochte tweedehands voertuigen wordt ontmoedigd, zonder echter de aankoop op de binnenlandse markt van even oude tweedehands voertuigen met dezelfde slijtage te ontmoedigen.”

Evenzo heeft het Hof van Justitie in de arresten van 27 maart 1980, Meridionale Industria Salumi e.a. (gevoegde zaken 66/79, 127/79 en 128/79, Jurispr. blz. 1237, punten 9-12), 6 juli 1995, BP Soupergaz (C-62/93, Jurispr. blz. I-1883, punt 39) en 19 september 2000, Ampafrance en Sanofi (gevoegde zaken C-177/99 en C-181/99) geoordeeld dat de uitlegging die het Hof geeft aan een voorschrift [OR 4] van gemeenschapsrecht, de betekenis en strekking van dat voorschrift, zoals het

sedert het tijdstip van zijn inwerkingtreding moet of had moeten worden verstaan en toegepast, zo nodig verklaart en preciseert.

In dergelijke situaties heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie steeds geoordeeld dat de lidstaten de terugbetaling moeten waarborgen van de in strijd met Unierechtelijke bepalingen geïnde heffingen.

Spoedbesluit nr. 9/2013 inzake de invoering van de milieuheffing

Artikel 1

(1) Het onderhavige besluit stelt het wettelijke kader vast tot invoering van de milieuheffing (hierna: „heffing”).

(2) De heffing wordt overgemaakt aan het Fondul pentru Mediu en wordt beheerd door de Administrația Fondului pentru Mediu met het oog op de financiering van milieuprogramma's en -projecten.

Artikel 4

De heffing moet eenmalig worden betaald:

a) bij de inschrijving in de registers van de bevoegde autoriteiten van de verwerving van het eigendomsrecht op een motorrijtuig door de eerste eigenaar in Roemenië en van de toekenning van een kentekenbewijs en een kentekennummer;

b) wanneer een motorrijtuig opnieuw aan het nationale motorvoertuigenpark wordt toegevoegd, ingeval het restbedrag van de heffing aan de eigenaar van dat voertuig is terugbetaald op het tijdstip waarop dit motorrijtuig het nationale voertuigenpark heeft verlaten;

c) bij de registratie van het eigendomsrecht op een tweedehands motorrijtuig waarvoor geen betaling is geschied van de bijzondere heffing voor personenwagens en andere motorrijtuigen, de heffing voor vervuiling voor motorrijtuigen of de heffing voor vervuilende emissies van motorrijtuigen overeenkomstig de wetgeving die gold op het moment van de inschrijving;

d) bij de registratie van het eigendomsrecht op een tweedehands motorrijtuig wanneer het motorrijtuigen betreft waarvoor de autoriteit de terugbetaling of de inschrijving heeft gelast zonder betaling van de bijzondere heffing voor personenauto's en andere motorrijtuigen, van de heffing voor vervuiling voor motorrijtuigen of van de heffing voor vervuilende emissies van motorrijtuigen.

Artikel 12

(1) Wanneer de bijzondere heffing voor personenwagens en andere motorrijtuigen, de heffing voor vervuiling voor motorrijtuigen of de heffing voor vervuilende emissies van motorrijtuigen die reeds betaald is, hoger is dan de

heffing die voortvloeit uit de toepassing van de onderhavige bepalingen inzake milieuheffing, die in lei wordt berekend volgens de wisselkoers die van toepassing is op het moment van de kentekenregistratie of van de inschrijving van het eigendomsrecht van een tweedehands motorrijtuig, kan het verschil met de betaalde heffing enkel aan de belastingplichtige worden terugbetaald volgens de procedure als voorzien in de uitvoeringsbepalingen van het onderhavige spoedbesluit. Het terug te betalen verschil wordt bepaald aan de hand van de in dit spoedbesluit vastgestelde berekeningsformule, op basis van op het moment van de kentekenregistratie of van de inschrijving van het eigendomsrecht van een tweedehands motorrijtuig in aanmerking genomen gegevens.

(2) Het verschil tussen enerzijds het bedrag dat door de belastingplichtige als bijzondere heffing voor personenauto's en andere motorrijtuigen, als heffing voor vervuiling voor motorrijtuigen of als heffing voor vervuilende emissies van motorrijtuigen is betaald, en anderzijds het bedrag dat voortvloeit uit de toepassing van de milieuheffing, wordt terugbetaald binnen de verjaringstermijn die is bepaald in spoedbesluit nr. 92/2003, opnieuw gepubliceerd met latere wijzigingen en aanvullingen, volgens de procedure waarin de uitvoeringsbepalingen van het onderhavige spoedbesluit voorzien. **[OR. 5]**

4.1. Verenigbaarheid van het nationale recht en het recht [van de Unie]

In het licht van de arresten van het Hof van Justitie in zaken C-402/09, Tatu¹ en C-565/11, Irimie, alsook in het licht van het algemeen beginsel van terugbetaling van de belastingen die de nationale autoriteiten in strijd met het recht [van de Unie] hebben geïnd, heeft verzoeker recht op volledige terugbetaling van de kosten en de desbetreffende interesten die niet in overeenstemming zijn met het recht van de Unie (milieuheffing).

De toepassing van spoedbesluit nr. 9/2013 staat de beslechting in de weg van het beroep tot terugbetaling van de krachtens spoedbesluit nr. 50/2008 geïnde heffing voor vervuiling die door het Hof van Justitie in strijd met artikel 110 VWEU is verklaard, aangezien volgens die nieuwe regeling enkel het verschil tussen het bedrag van de nieuwe heffing, milieuheffing genaamd (die van toepassing is op verzoeker krachtens een later vastgestelde regeling) en de heffing voor vervuiling kan worden terugbetaald, te weten het verschil tussen de bedragen, waarbij het eerder betaalde bedrag als milieuheffing wordt ingehouden.

4.2 Verzoeker, Nicula Ilie Nicolae, voert volgende bepalingen aan:

– artikel 6 van het Verdrag [betreffende de Europese Unie], artikel 20 [en] 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie; verzoeker voert aan

1 – Bevestigd in de beschikkingen van 8 april 2011, Obreja en Darmi SRL (gevoegde zaken C-136/10 en C-178/10), Ijac (C-336/10) en Sfichi en Ilaş (gevoegde zaken C-29/11 en C-30/11), (omissis), arrest van 7 juli 2011, Nisipeanu (C-263/10), beschikkingen van 13 juli 2011, Vijulan (C-335/10), Druţu (C-438/10) en Micşa (C-573/10).

dat de inning van de milieuheffing discriminerend is, aangezien zij tot een discriminatie leidt tussen de eigenaars van motorrijtuigen die [een motorijtuig] kopen binnen de Gemeenschap, die de milieuheffing onmiddellijk bij de eerste kentekenregistratie bij de nationale autoriteiten moeten betalen en de eigenaars van reeds ingeschreven motorrijtuigen die deze heffing enkel, eventueel (en met een zekere waarschijnlijkheid, nooit) moeten betalen bij een eventuele registratie van het eigendomsrecht bij diezelfde nationale autoriteiten;

– artikel 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie inzake het eigendomsrecht; artikel 110 van het Verdrag [betreffende de werking] van de Europese Unie; volgens verzoeker is de heffing te hoog in verhouding tot de tegenwaarde van de personenauto;

– het rechtszekerheidsbeginsel en het verbod van terugwerkende kracht; verzoeker betoogt dat de onrechtmatig geïnde belasting is bekrachtigd door de toepassing met terugwerkende kracht van een andere bepaling die niet van kracht was op het tijdstip dat de belastingrechtelijke rechtsverhouding is ontstaan en is beëindigd;

– het beginsel van non reformatio in peius; verzoeker verwijst naar de verslechtering van zijn situatie als gevolg van zijn optreden voor de bestuursrechtelijke en rechtelijke instanties wegens het feit dat de verkoopprijs van de personenauto is gedaald met een bedrag dat overeenkomt met de waarde van de milieuheffing, aangezien de derde koper een dergelijke prijsdaling van verzoeker zal eisen nu aan laatstgenoemde de heffing op de vervuiling eerder is terugbetaald (en dus ook wanneer de rechter de terugbetaling gelast van de heffing voor vervuiling aan verzoeker);

Derhalve is er volgens de verwijzende rechter in die omstandigheden sprake van een onverenigbaarheid tussen de bepalingen [van het recht van de Unie] en spoedbesluit nr. 9/2013 en is het dus noodzakelijk de behandeling van de zaak te schorsen en het Hof van Justitie krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te verzoeken om een prejudiciële beslissing.

(omissis) **[OR. 6]**

(omissis)

(omissis) **[de prejudiciële beslissing wordt aangehaald in de beschikking]**

OP DIE GRONDEN,

IN NAAM DER WET,

beslist de verwijzende rechter het Hof [van Justitie van de Europese Unie] te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de (omissis) volgende vraag:

„Moeten de bepalingen van artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, van de artikelen 17, 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en van artikel 110 VWEU alsook het rechtszekerheidsbeginsel en het beginsel van non reformatio in peius, beide verankerd in het recht [van de Unie] en in de rechtspraak van het Hof van Justitie², aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een regeling als spoedbesluit nr. 9/2013?”

(omissis)

2 – Arresten van 3 december 1998, Belgocodex (C-381/97, Jurispr. blz. I-8153) en van 12 oktober 1978, Belbouab (10/78, Jurispr. blz. 1915).